KASIM
1974
YIL 1 SAYI 8
HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

AYDINLIĞA DOĞRU

tmmob elektrik mühendisleri odası
istanbul şubesi yayın organıdır

GÜVENLİK MAHKEMELERİ VE 141-142 YE HAYIR!..

TMMOB'NİN 20. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLANDI

TMMOB'nin 20. kuruluş yıldönümü birliğe bağlı 17 odanın merkez ve şube temsilcilerinin katıldığı bir toplantıyla kutlanmıştır.

Toplantıda bir konuşma yapan TMMOB Başkanı Teoman Öztürk, ABD ve AET emperyalizminin çirkin yüzünün, sömürücü kredilerin ve sözde yardımların kesilmesi tehdidi ile iyice ortaya çıktığını söylemiştir. Birliğin çok yönlü sömürüye ve anti-demokratik uygulamalara karşı yurtsever ve çalışanlardan yana bir mücadeleye devam edeceğini açıklayarak "emperyalizmin saldırılarına karşı bağımsız bir dış politika istemek ve demokrasi cephesini güçlendirmek halkımızın acil görevidir." demiştir.

BİLDİRİ

Anma toplantısı sonunda 17 odanın merkez ve şube temzilcilikleri̇nin oybirliği ile alınan ortak kararlar, kamuoyuna açıklanmıştır. Halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini engellediği, ve halkımızın ulaştığı örgütlenme ve bilinçlenme düzeyinin gerisinde kalan yasa, kurum ve uygulamaların saptanması gereğine değinen bildiride ki belli başlı görüşler şöyledir:

Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddeleri yürürlükte bulunduğu sürece düşünce ve örgütlenme özgürlüğü kısıtlıdır, tehdit altındadır. Bu maddeler iptal edilmelidir.

Anayasa'ya aykırılığı apaçık olan devlet güvenlik mahkemeleri kapatılmalıdır.

İşçilerin anayasal grevlerine karşı yapılan baskı ve teröre son verilmeli, sendika seçme özgürlüğü, referandum hakkı tanınmalıdır.

Teknik elemanlara sendikal hakları verilmelidir.

başyazı

aydınlığa doğru

TMMOB'NİN ORTAK PAZAR KONUSUNDA GÖRÜŞÜ AÇIKLANDI

AET ANTLAŞMASI BAĞIMLILIK BELGESİDİR

Başbakan Bülent Ecevit'in isteğiyle, DPT tarafından oluşturulan "AET Özel İhtisas komisyonu" çalışmalarına görüşlerini bildiren TMMOB, Ortak Pazar'la ilgili Ankara Anlaşması'nı bir bağımlılık simgesi olarak nitelemiştir.

TMMOB'nin AET-Türkiye ilişkileri konusundaki görüşleri kamuoyuna da açıklanmıştır. Açıklamada "hazırlık" döneminde Türkiye'ye yapılan AET yardımının 175 milyon dolarda kaldığı bunun da yerli tekelci sermayeye hediye edildiği bildirilerek, hazırlık döneminin Türkiye aleyhine işlediği, bu dönemde AET'ye karşı dış ticaret açığımızın büyüdüğü belirtilmektedir. Bu duruma neden olarak, topluluk ekonomileri ile Türkiye arasındaki dengesizlik gösterilmektedir. Gösterilen nedenden dolayı Türkiye'nin güçlü topluluk ekonomilerine pazar olacağı da savunulmaktadır. AET ülkelerinin yüksek teknoloji ve prodüktiviteden dolayı tarım ürünlerimizi pazardan kovabileceği, Türkiye'nin AET içinde nitelikli sanayileşmesinin engelleneceği gibi Türkiye halkının ülkemizdeki işsizlik dolayısıyla AET'nin ucuz işgücü potansiyeli olacağı, Avrupa kapitalizminin başındaki enflasyon belasının işçi dövizleriyle kısmen Türkiye ye aktarılacağı da TMMOB'nin görüşleri arasında yer almaktadır.

TMMOB'nin açıklaması şöyle sona ermektedir:

"TMMOB olarak ülkemizin bağımlılık simgesi olmaktan öte bir anlam taşımayan Ankara Antlaşması ve Katma Protokol gibi antlaşmaları kabul etmemeyi, halkımıza karşı ulusal bir görev saymaktayız."

KÖYLÜLERE BASKILAR ARTIYOR

Hükümet sorunu günden güne çözülemeyen bir kördüğüm haline gelirken, işçiler, köylüler ve halkımızın çeşitli kesimlerine anti-demokratik baskılar artarak uygulanmaktadır.

Çatalca'da Çakmaklı köyünün ortak malı olan ve köylülerce sürülüp ekini alınan araziyi, civardaki bir çiftlik sahibinin sürmeye kalkışması üzerine, çiftlik sahibine engel olmak isteyen köylüler ile jandarma arasında çatışma çıkmış, sekiz köylü yaralanmıştır.

Sarıkamış'ın Boyalı köyünde bir katili arayan jandarmaların köylülerden aldıkları "bilmiyoruz" karşılığı üzerine halka işkence ettikleri iddiası da Kars Milletvekili Doğan Araslı tarafından İçişleri Bakanına soru önergesiyle getirilecektir. Bu iddialar içinde kadınların ve erkeklerin bir vadiye götürüldükleri, erkeklerin feci şekilde dövüldükleri, kadınların saçlarının birbiri ne bağlandığı ve yine kadınlara sarkıntılık edildiği yer almaktadır.

TÜRKİYE, ABD'YE YAPTIĞI YARDIMI KESMELİDİR

yavuz çizmeci
Elektirik Müh.
(MMİKK Sekreteri)

Türkiye'ye askeri yardımın kesilmesini öngören kanun, müttefikimiz Türkiye ile ilişkilerimizi zedeleyecek ve hayati önem taşıyan Dogu Akdeniz'deki durumumuzu zayıflatacaktır. Bu kanun, doğrudan doğruya NATO ittifakını tehlikeye düşürecektir." ABD Cumhurbaşkanı Gerald FORD.15.10.1974.

Yirmi beş yıldır, bizde iki kelime ters anlamda kullanıldı durdu. " Amerikan Yardımları" kelimeleri.

Son günlerde,ABD Senatosu ve Temsilciler Meclisi kararları ile gündeme gelen"yardım" konusu,bir bakıma bu kelimelerin gerçek anlamda kullanılmaya başlanılmasına neden oldu.

"Yardım",Bir kişinin başka birine yada bir kurumun başka bir kuruma iyi koşullara ulaşabilmesi için maddi ve manevi anlamda katkıda bulunması demektir.Gelenek ve görenekleri gereği, halkımızın hiçte yabancı olmadığı bir kelimedir. Ama,1949'dan beri de ters anlamda maksatlı olarak kullanılagelmiştir. Maksatlı. Çünkü, ABD politikacılarınca ve bilimsel çalışmalarla "yardım" olmadığı, sömürü aracı olduğu açıklanması ve saptanmasına rağmen, Amerikan yardımları denmeye devam edilmiştir. Sürekli tehdit unsuru olarak kullanılmıştır. Bağımsız,halkçı politikanın belirtilerinin görüldüğü her yerde 'yardımı keseriz ha! " tehditleri gelmiştir. Ama hiçbir zaman yardımlar kesilmemiştir.

Haşhaş konusunda,bağımsız bir politika ile başladıktan sonra bu tehditler yeniden baş ladı. "Haşhaş ekilen yerler bombalanmalı " safsatalarının yanında,ABD Parlementosu ve kamuoyunda Türkiye'ye yardımların kesilmesi için yaygın propoganda başladı. Kıbrıs olayları ile bu propoganda gelişti, büyüdü.ABD Senatosu ve temsilciler Meclisi defalarca toplandı.Kararlar aldı. Başkan Ford veto etti. Yeniden kararlar alındı...Şimdilik,sonderece yuvarlak metin ile Türkiye'ye askeri yardımın kesilmesi kararı alındı. Ayrıca ABD İthalat-İhracat Bankası Türkiye'ye ekonomik yardım(!) ın bir bölümü olan krediyi kesti.

Ne var ki bütün bu tehditler,bu kez istenileni getirmedi. Ve ABD'nin istemeyeceği biçimde "yardım" kelimesinin gerçek anlamı kamuoyuna malolmaya başladı.Yurtseverlerin,bundan önce defalarca söyledikleri vefakat kamuoyuna malolmayan görüşler,bu kez benimsendi.Gerçek,Cumhurbaşkanımız tarafından "ABD'nin Türkiye'ye yapmakta olduğu askeri yardım tek taraflı bir atıfet ve bir iane mahiyetinde değildir. ABD,bir hayır cemiyeti gibi, karşılığı olmayan bir yardım fedakarlığı içinde değildir." şeklinde dile getirildi. Yine Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin yetkili bazı üyeleri "yardımın tek taraflı olmadığı,ancak karşılıklı bir yardımın varlığından sözedilebileceği " doğrultusunda konuştular. ABD Başkanı ile bazı ABD yetkilileri de adeta bu demeçleri doğruladılar. " Türkiye'ye yardım Amerika'nın çıkarınadır" diyerek. (ABD Savunma Bakanı J. Schlesinger,26.7.1974)

Bu yetkili ağızların tekrarladığı gerçek, nedense Türkiye'de birçoklarını ilgilendirmedi! Birçok demokrat kişi ve kuruluş ötesinde hiç kimsenin sesi çıkmadı. Çalışanların ücret artışları, kıdem tazminatları,vb. sorunlar söz konusu oldu mu,"yatırımlar

DIŞ YARDIM NEDİR?

Ödemeler dengesindeki açığı kapatma bahanesiyle ABD'nce kullanılan bir kontrol aracıdır. Askeri ve ekonomik olarak iki yönlüdür.ABD'nin öldürülen başkanı J.F.Kennedy'nin dediği gibi. " Dış yardımBirleşik Devletlerin dünya üzerinde etki ve kontrol elde etmesini... sağlayan bir metot'dur." Bu etki ve kontrol askeri ve ekonomik yönüyle bir bütündür. Türkiye'ye 25 yıldır yapılan yardımın tarihçesine bakmak bu tanımı yeterince doğrulamaktadır.

AMERİKA TÜRKİYE'YE
NASIL YARDIM EDİYOR?

1- ABD kapitalist-emperyalist bir ekonomik yapıya sahiptir. Bu ekonomik yapının en zayıf noktası anarşik üretime dayanması ve bunun sonucu olarak sık sık üretim fazlaları ile bunalmasıdır. Bunun için üretim fazlalarından kurtulmak ister ve: duruyor!" diye bağrışanlar, üretim için gerçekten önemli bir kaynağı alıp götüren " Amerikan yardımları" konusunda susmayı yeğlediler. Oysa,çalışanlardan yana,halkçı bir politikanın gereği konunun üzerine gitmekti. Önemli bir sömürü aracını vurgulamaktı.

a-ABD silahlı kuvvetleri, elinde bulunan ve ihtiyaç fazlası olan veya artık kullanış yeri kalmayan mallarını Türkiye'ye verir. (Türkiye'ye ABD iktisadi yardımları,Maliye Bakanlığı,Maliye Tetkik Kurulu yayınları,1970-4,s.8)

b-ABD tarımsal ürün fazlasını Türk lirası karşılığı Türkiye'ye satar (a.g.e.)

2- Emperyalist ekonominin bir niteliği de sermaye ihracıdır ve,

ABD, yardımlar kanalıyla Türkiye'ye dolaylı olarak (doğrudan sermaye ihracı da elbet) sermaye ihraç eder.Örneğin,Türkiye'ye ithalatı kolaylaştırmak için verilen her doların karşılığı olan her Türk parası T.C Merkez Bankası'ndaki "karşılıklı paralar" hesabına yatırılır. Bunun %10'u Amerikan Hükümetine tahsis edilir. Geriye kalanın büyük bir kısmı da ABD ile işbirliği yapan özel sektör kuruluşlarına borç olarak verilir. Diğer bir örnek,Gıda Maddeleri Fazlası Yardım Kanunu(PL 480) ile gelen yardım karşılığından,Cooley Fonları adı altında, Türkiye'deki 24 Amerikan şirketinin yararlanmasıdır. 1959-1966 döneminde ABD'den sadece 21 milyon dolar sermaye gelirken, aynı dönemde 23 ABD şirketi, Cooley Fonları sayesinde 38 milyon dolar Türk kamu kaynaklarından sermaye almışlardır. Başka bir deyişle ABD şirketleri Türkiye'deki kamu kaynakları aracılığı ile ABD'den borç almıştır.

3- Emperyalist ekonomi, yatırım yaptığı yerlerde güvence ister ve,

Dış yardım kanununda yer alan yatırım garantileri Türkiye'ye yönelen Amerikan sermayesine uygulanır.(a.g.e. s.8)

4- Emperyalist ekonomi, geri kalmış ülkelerin ekonomilerini denetlemek ve yönlendirmek ister ve,

Türkiye,teknik işbirliği yardımlarıyla ABD'den uzmanlar ve gereçler temin eder. O uzman ve gereçlerle ülkenin ekonomik gelişmesi kontrol edilir.

5- Emperyalist ekonomi, geri kalmış ülkelerin ancak bağımlı bir sanayileşmeyi gerçekleştirmesini ister ve,

Proje ve kalkınma program kredileri ile Türkiye'de bu sağlanır.

6- ABD, sosyalist ülkeleri kuşatan ittifaklar ve ileri karakollar ister. Gelişen demokrasi hareketlerini kontrol etmek ister ve,

Gelişen yardımlar sayesinde üslerimizi her türlü olanaklarımızı karşılıksız olarak kullanır. Marshall Yardımları ile başlayan yardımlar ABD'nin genel dünya stratejisinin en önemli sonuçlarından biridir. Amerikalı Senatör Frank Churc'ün "Amerikan dış yardımları ile Amerikan vergi mükellefleri ödedikleri paranın ... Kamboçyalı generallerin İsviçre'deki özel hesaplarında ortaya çıkışını veya Yunanlı yahut Taylandlı öğrencilerin öldürülmesi için kullanılan tankların satın alımınında kullanıldığını görerek üzüntüye kapılmaktadırlar." diyerek somutladığı gibi .

Bütün bunları elde edebilmek için ABD'nin elbette bir fedakarlık yapması gerekir. O da, "Bağış Esasına Müstenit Yardımlar " adı altında yapılır. Kazın geleceği yerden tavuk esirgenmez. 1949-73 döneminde ABD Türkiye'ye 965 Milyon dolar bağış yapmıştır. Buna karşılık yaklaşık olarak Türkiye ABD'ne 2 milyar dolar borçlanmıştır.

Bu gerçekler insana ister istemez "Amerika Türkiye'ye nasıl yardım ediyor" yerine,"Türkiye Amerikaya nasıl yardım ediyor" sorusunu sordurtuyor. Ve insan ister istemez "Türkiye'ye yardımın kesilmesi Amerikan çıkarlarına ters düşmektedir"diyen ABD Başkanı Gerald Ford'a hak veriyor.

O ZAMAN NEDEN?

Yardımlar ABD çıkarlarına ise "neden ABD Sanato ve Temsilciler Meclisi üyeleri yardımı kesme kararı alıyorlar" sorusu akla gelecektir.

Sorunun cevabı son derece açıktır:ABD, bugünkü dünya koşulları devam ettikçe yardımı kesemez. Yardımı azaltabilir. Adını değiştirebilir. Ama söz konusu çıkarları sürdükçe, yardımları kesemez. Ancak, yardım kesme tehditlerini bir blöf(!) olarak kullanacaktır. Tıpkı son üç aydır eveleyip geveleyip ve sonunda belli bir tarihe kadar ertelediği gibi...

Sonuç: ABD Yardımları kesilemez. Taaki Türkiye ABD'ne yardımı kesmeye karar verene kadar.

odalararası çalışmalar

YENİ BİR PARLAMENTO

M.M.O.İ.K. 'nun işçi ve köylülere yapılan baskıları, yayın yasaklarını ve öbür anti-demokratik uygulamaları yeren bir bildiri si yayınlanmıştır. Bildiri özetle şöyledir:

"Halkımızın tercihlerinin tersine anti-demokratik uygulamalar gelişmektedir ve parlamentonun bugünkü yapısı halkımızın isteklerine cevap verecek nitelikte değildir. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü getiri-ci yasalar çıkarılmamıştır. 141-142. madde ler kaldırılmamıştır.

14 Ekim 1973'ten bu yana geçen on bir aylık dönem göstermiştir ki halkımızın isteklerini gerçekleştirecek bir parlamento yapısının erken seçimle oluşması gündeme gelmiştir.

Anti-demokratik olaylarla birlikte gelişen, hükümet krizine son veren ve,

Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sağlayacak

Tüm anti-demokratik yasaları ve girişimleri ortadan kaldıracak,

Halkımızın ekonomik dertlerine çare bulacak,

Türkiye'deki demokratik ortamın geleceğini güvence altına alacak, bir hükümeti işbaşına getirecek parlamento yapısına kavuşmak için erken seçim hükümeti kurulmalıdır.

Ve herşeyden önce, son günlerde yoğunlaşan anti-demokratik baskılara son verilmelidir.

Çünkü demokrasiye vurulan her darbe,etkilerini giderek ülkedeki tüm ilerici demokrat kurul ve kişilerde gösterecektir.

Demokrasinin tek güvencesi halktır. Ve halkın çeşitli kesimlerini temsil eden halktan yana kuruluşlardır. Bu yüzden, her anti-demokratik tavır, karşısında tüm halktan yana demokrat kurumları bulacaktır..."

SIKIYÖNETİM KALDIRILMALI

İstanbul'daki 12 meslek odası ve Tüm Teknik Elemanlar Derneği İstanbul Şubesi Başbakan Bülent Ecevit ve parlamentoda üyesi bulunan siyasi parti başkanlarına,halktan yana bir politika gereği olarak sıkıyönetimin sona erdirilmesi doğrultusunda tavır almaları için birer telgraf çektiler.

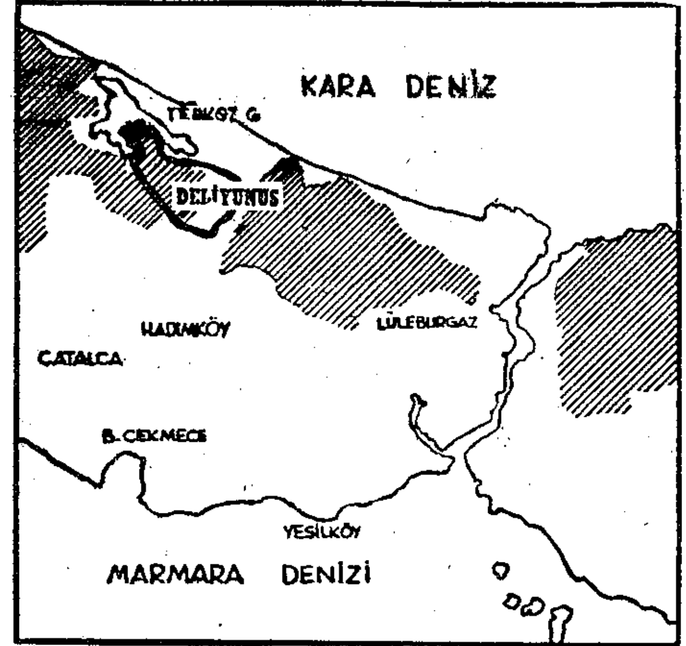
Telgraf aynen şöyledir:

"Sıkıyönetimin ilanını gerektiren koşullar kanımızca bugün ortadan kalkmıştır. Sıkıyönetimin altı ilde daha kaldırılması önerisi bunun somut ifadesidir.

Her zaman çalışanların aleyhine işleyen sıkıyönetim uygulamasına çalışanlardan yana bir politikanın gereği olarak son verilmelidir.

Partinizin, parlamentoda sıkıyönetimin kaldırılması yönünde tavır almasını dileriz. Saygılarımızla. On iki meslek Odası ve Tüm Teknik Elemanlar Derneği İstanbul Şubesi adına Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu."

DELİYUNUS SPEKÜLASYONUNA BAKANLIK EL KOYDU

Terkos gölü yakınlarındaki Deliyusun bölgesinin parsellenerek satışa çıkarılması, bu bölgede konut yapımına girişildiğinin duyulması üzerine müfettişler olaya elkoymuşlardır. Konu ilk olarak İstanbul halkının içme suyunun yeni kurulacak olan siteden dolayı kısa zamanda ve giderilmesi mümkün olmayacak şekilde kirleneceği yolunda İstanbul Belediye Başkanı'na sunulan bir raporla ortaya çıkmıştır. Daha sonra, aslında yeşil saha olan bir bölgede imar kanununa aykırı olarak yerleşme izni verildiği yönünden de soruşturma açılmıştır. Öte yandan Toprak Reformu Kanunu yönünden de Deliyunus yerleşimi yasa-dışı bulunmaktadır.

Kulaktan kulağa yayılan söylentilere göre, metrekaresi 4 kuruşa kadar düşen fiyatlarla satın alınan Deliyunus bölgesinin sahipleri arasında Türkiye'nin büyük basın tröstlerinden birinin patronu ile emekliye ayrılmış ya da görev dönemi bitmiş çok yüksek seviyede devlet görevlilerinin eşleri bulunmaktadır.

Bilindiği gibi Deliyunus Bölgesinde kurulacak yerleşim bölgesi için Bab-ı Ali basınında uzun süre tam sayfa reklamlar çıkmıştır. Olayın yolsuzluk yanıyla ise Cumhuriyet'ten başka ilgilenen yayın organına rastlanmamıştır.

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi Deliyunus'la ilgili bir bildiri yayınlayarak, "Deliyunus'un Türkiye'deki bu tür eylemlerin bir tek örneği olduğunu, Boğazın koruluklarında büyük yolsuzlukların yapıldığını, yalıların kasten yakılarak apartman arsası haline getirildiğini, kentin gelişmesini spekülatörlerin fahiş kârlarının belirlediğini" açıklayarak halk yararına işleyen bir düzen kurulunccaya kadar bu tür girişimlerin önlenemeyeceği belirtilmiştir.

ali elverdi ap'ye girdi

Gezmiş, İnan ve Aslan'ı idama mahkum eden mahkemenin başkanı emekli tuğgeneral Ali Elverdi AP'ye girmiştir. Partiye giriş beyannamesini imzalayan Demirel. "Ali Elverdi devlete sadakatın, Cumhuriyete sadakatın fevkalade örneklerini vermiştir." demiştir.

Daha sonra bir konuşma yapan Ali Elverdi, "Askeri görevlerimin yanında orduya düşen politik görevler de yaptım." şeklinde konuşmuştur.

Konuya ilişkin olarak gazetecilerin sorularına cevap veren Avukat Halit Çelenk, bu mahkeme hakimlerinin bağımsız olmadıklarını daha önceden de söylediğini hatırlatarak, "Adalet Partisi'ne girerken askeri görevlerinin yanında politik görevler de yaptığını söyleyen Ali Elverdi'nin mahkemede kararlar verilirken tarafsız hareket etmediği, politik amaçlarla hareket ettiği bir kez daha ortaya çıkmaktadır." demiştir.

DUYURU

E.M.O. İSTANBUL SUBESİNİN TELEFON NUMARASI 19 ARALIK GÜNÜNDEN İTİBAREN

48 50 52

OLACAKTIR

ÜYELERİMİZE ve İLGİLİLERE ÖNEMLE DUYURULUR

M.M.İ.K.K.'nun düzenlediği Ulusal Kaynaklar Kongresine sunulan bildirilerden, Emperyalizmin Petrol Politikası ve Türkiye başlığıyla M. Tanju Akad tarafından hazırlanmış olanını, geniş bir özet biçiminde geçen sayımızda sunmuştuk. Bu sayımızda da Ayhan Açıkalın'ın hazırladığı Türkiye Açısından Petrol konulu bildirinin özetini aşağıda veriyoruz.

türkiye açısından petrol

OSMANLI DEVLETİ VE PETROL

Osmanlı Devletinde ilk petrol ruhsatı 1639 yılında IV. Murat zamanında Kerküklü Neftçizadeler'e verilmiştir. Petrol sadece yakacak maddesi olmaktan çıkıp sanayide kullanılmaya başlanınca uluslararası sorunlara da kaynak teşkil etmiştir. Osmanlılardan ilk yabancı petrol imtiyazı II. Abdülhamit zamanında Alman İmparatorluğuna verilmiştir. Ve bundan sonra da başta İngiltere olmak üzere öbür batılı gelişmiş ülkeler imtiyaz koparma imkanları aramaya başlarlar. Osmanlı Maliye Nazırı Agop Paşa'nın petrolün önemini ve Almanların gerçek niyetlerini farketmesi sonucu Bağdat Demiryolunun iki yakası (daha önce Almanlara imtiyaz tanınan bölge) padişah mülkiyetine geçirilir. Ünlü Gülbenkyan da Osmanlı Devletinin Londra Ticaret ve Maliye Müşavirliğine getirilir. Oysa aynı Gülbenkyan bu sırada İngiliz-Hollanda şirketi Royal Dutch Shell hesabına da çalışmaktadır ve Shell'den maaş almaktadır.

İngilizler petrol kavgasında Alman atağını durdurmak üzere Kuveyt Şeyhliği'ni himayeleri altına alırlar. İngilizler daha sonra Gülbenkyan'ın tertipleriyle şirketteki hisseleri ele geçirirler. Bay Gülbenkyan'ın hizmet karşılığı edindiği dünyalık ise Turkish Petroleum adlı şirkette yüzde 5 hissedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ KURULURKEN

1918 Mondros Mütarekesi'ne aykırı olarak İngilizler Musul'u işgal etmişlerdi. Musul ve çevresinin petrol bakımından zengin oluşu Lozan Anlaşmasının imzalanmasını da tehlikeye sokmuştur. Birçok konuda tavizi kabullenen İngiltere Musul'u terketmemekte direnmiştir. Lozan'da Musul sorunu Cemiyet-i Akvam'a bırakılarak anlaşma imzalanmış ancak Cemiyet-i Akvam'da görüşmeler sürdürülürken Türkiye'nin Doğusunda çıkan isyan ister istemez İngiltere'nin bu işte parmağı olduğunu hatırlara getirmiştir. Mustafa Kemal Türkiye'si, ülke bütünlüğünü korumayı ön plana alıp Musul'u İngilizlere terketmek zorunda kalmıştır.

Sonraki 30 yıl, alt yapı tesislerinin yetersizliğinden Türkiye'nin henüz önemli bir petrol pazarı niteliği kazanamayışı dolayısıyla olaysız geçmiş, bu arada 1926'da petrol arama hakkını hükümete veren ilk Petrol Kanunu çıkarılmış, 1933'de 2189 sayılı kanunla bir resmi petrol arama teşkilatı kurulmuştur. 1935'te kurulan MTA, genç Cumhuriyetin ilk başarılı petrol arama işlerini gerçekleştirerek Raman ve Garzan'da petrol bulur.

1954 VE SONRASI

Demokrat Parti iktidarı döneminde gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında Türkiye'de petrolün varlığı kanısı gittikçe yaygınlaşıyordu. Yabancı sermayenin itkisiyle yollar yapılınca Türkiye yavaş yavaş büyüyen bir pazar niteliği de kazanmaya başlıyordu. Geniş vaatlerle iktidara gelen DP ise vaatleri gerçekleştirmek için döviz kaynağına ihtiyaç duyuyordu. Petrolün bu döviz kaynağı olabileceği yolunda bazı çevrelerin yaptıkları telkinler, iktidardakilerin kredi veren ABD ve öbür büyük devletleri memnun etme istekleri, zamanın muhalefet lideri İsmet İnönü'nün "kapitülasyon layihası" olarak nitelediği, çokuluslu petrol şirketlerinin hukuk müşaviri Max Ball'un hazırladığı Petrol Kanunu Tasarısı ile amacına ulaşmıştır.

Kanun iç ve dışta yabancı şirketleri savunanların istediği biçimde, istediği hükümler le hazırlanmış, petrol kaynaklarımızı devlet eliyle değil özel teşebbüs eliyle geliştirip değerlendirilmesini amaç edinmiştir.

PETROL YASASI NEYE MAL OLDU?

1973 yılı sonuna kadar kanunun uygulama da verdiği sonuçlar şöyle özetlenebilir:

I- Petrol arama ve işleme çalışmalarında bulunmak üzere başvuran 61 şirketten yalnızca 4'ü yerlidir. Aramadan sonra işletme faaliyetine geçen şirket sayısı yerlilerde 4'ten 2, yabancılarda ise 56'dan yalnızca 5 tanesidir.

II- 1955-1973 arasında 844 kuyu açılmıştır. Bunların yüzde 62,2'sini devlet şirketi TPAO açmıştır.

III- Sondaj çalışmaları toplam 912.351 metredir. Tek başına TPAO'nun sondaj miktarı bu sayının yüzde 61,5'idir.

IV- TPAO'nun bu sürede yaptığı yatırım 4 milyar, tüm yabancı şirketlerin toplam yatırımı 2 milyar liradır.

V- Her şirkete bir bölgede ancak 8 arama ruhsatı verildiğinden dolayı çoğu paravan olan yabancı şirketler geniş alanların kapatılmasını sağlayabilmektedirler.

VI- Keşfedilen sahanın yapılan müracaat sayısına oranı TPAO'da yüzde 47, tüm yabancı şirketlerde yüzde 53'tür.

VII- Petrol Kanunu ile "tükenme payı" diye bir hak yaratılmış ve yerin altındaki servet şirketlerinmiş gibi bir nevi amortisman ödenmiştir. Kanun bu yapısıyla Türk Kamu Hukukuna ters düşmektedir.

VIII- Türkiye'nin yıllara göre ham petrol üretimi ve tüketimi ve ithalatı incelendiğinde Kanunun değil döviz getirmek, ihtiyacın karşılanmasını bile sağlayamadığı kolayca görülür.

IX- Devletin elindeki rafineriler tüm kapasitenin yüzde 68,4'ünü, yabancı şirketlerin tek rafinerisi ise yüzde 31,6'sını ellerinde tuttuğu halde yabancı şirketlerin dağıtım örgütü piyasanın yüzde 55-60'ına hakimdir.

TÜRKİYE YÖNÜNDEN SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI

I- Petrolün Türk Ekonomisindeki Yeri Çok Önemlidir.

Türkiye bir yandan sanayileşebilmek, çağdaş teknolojiyi almak ve maliyeti düşürüp batı dünyası ile yarışabilmek öte yandan da bu çabalar için gerekli enerjiyi sağlamak zorundadır. Bunlar için de dövize ihtiyacı vardır. Türkiye'de ihracat geliri hiçbir zaman ithalatın gerektirdiği dövizi sağlayamamaktadır. Petrol bunalımı bu durumda ki Türkiye'yi büyük zorluklarla karşı karşıya bırakmıştır. Petrol ithalatımız giderek artmaktadır. İhracatımız ihtiyaçları karşılayacak bir değere ulaşamamaktadır.

Bu açıdan bakılınca Türkiye'nin kendine yetecek petrolü kendisinin bulmak zorunda olduğu açıktır.

II- KENDİMİZE YETECEK PETROLÜ BULMAK ZORUNDAYIZ.

Türkiye'de politik bakımdan özellik arz eden devrelerde yabancı şirketlerin önemli atılımlarda bulundukları görülmektedir. 1961'de 27 Mayıs'ı takiben ve 63'te Kıbrıs'a yapılacak çıkartma arefesinde Shell'in jet yakıtı oyunu hatırlardadır.

Genellikle biri hariç şirketler ciddi bir üretim faaliyetinde değildir.

Petrol Kanunu verilen imtiyazlara rağmen üretimi arttırmayı sağlayamamıştır. Öyleyse ne yapılmalıdır?

A- PETROL KANUNU DEĞİŞTİRİLMELİDİR.

Erim ve Melen Hükümetleri İnsan Topaloğlu'nun hazırladığı Petrol Kanunu Tasarısını tanınmaz hale getirmiştir.

Şirketlerin arama, sondaj ve üretim çalışmalarında sıkı kayıtlara tabi tutulmaları kısa bir sürede sonuca dönük çalışması görülmeyen şirketin hakkının geri alınması, tükenme payının tamamen kaldırılması, kuyu başı fiyatının tesbitine engel olunması, kar transferinin yeniden ele alınması, buna göre bir petrol kanununun yürürlüğe sokulması zorunludur.

B- TPAO'NUN YETERİNCE ARAMA VE SONDAJ YAPABİLMESİ SAĞLANMALIDIR.

C- DEVLET PETROL HOLDİNGİ KURULMALIDIR.

Dünyadaki büyük petrol şirketlerinde olduğu gibi arama, sondaj, üretim, rafinaj, nakliye ve dağıtım bölümleri ayrı üniteler halinde örgütlenmeli, hepsi bir ana şirkette, holdingte toplanmalıdır.

Ticari birer kurum olan ve bütün dünyada görüldüğü üzere çıkarlarını kaptırmamak için herşeyi yapan, gerektiğinde müessese-lerin başındakileri birbirine düşüren, gerektiğinde politikacıları karşı karşıya getirerek konunun çözümünü erteleten, gerektiğinde devlet kurumlarındaki halkçı kişileri görevinden attıran güçlü yabancı şirketlere karşı güçlü bir holding kurulmalı, yönetim ehil ellere bırakılarak personele güven ve huzur verilmelidir.

D- ENERJİ KAYNAKLARIMIZ SUYA VE KÖMÜRE DAYALI OLMALIDIR

E- SORUNUN HALLİNDE EN PRATİK YOL SEÇİLMELİDİR.

Kanun kuvvetinde kararnamelerle sorun kısa sürede sonuca ulaştırılabilir.

ÜNİVERSİTELER AÇILIRKEN

karabey kalkan

Yüksek öğrenim kurumları bir taraftan törenle açılırken diğer taraftan boykotlar başlamış, giderek yayılmaktadır.

Devletleştirilmiş yüksek okulların bugünkü statüsünün ve yönetmeliklerinin değiştirilmesini isteyen İstanbul'daki akademilere bağlı yüksek okullarda boykota giden öğrenci sayısının 35 bini geçtiği bilini yor.

İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisi'ne bağlı Eczacılık hariç tüm yüksek okullarda, Devlet Güzel Sanatlar Akademi si'ne bağlı Galatasaray ve Beşiktaş Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulları'nda; İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'ne bağlı Kadıköy Işık ve Vatan Mühendislik Yüksek Okulları'nda halen boykot devam etmektedir.

Boykottaki tüm öğrencilerin ortak isteklerinden birincisi devletleştirilmiş eski özel yüksek okulların "geçici" adı altındaki bugünkü sistemle yürütülmemesi ya ayrı bir üniversite olarak birleştirilmelerini ya da halen bağlı oldukları akademi veya üniversite bünyesine alınmalarını istemeleri. İkincisi ise, bütün yüksek okullarda sınıf geçme sisteminin kaldırılarak, ders geçme sisteminin getirilmesi isteğidir.

1967-68 ve 69 yıllarındaki boykotlarda. sınıf geçme yerine ders geçme sisteminin konulması istenmiş ve kabul ettirilmişti. Ancak 12 Mart Muhtırası'yla başlatılan durumdan yararlanarak bu yönetmeliklere sünger çekilmiş ve öğrenci yalnız dersleriyle (onların öğrenilmesini istedikleriyle) ilgilenmesini amaçlayan yönetmelikler çıkarılmıştır.

Ülkemizde yüksek öğretim kurumları, üniversite, özerk üniversite, akademi,yüksek okul, eğitmi enstitüsü ve bunlara son olarak eklenen mektupla yüksek öğrenimle çeşitleri daha da çoğaldı. Bunların herbirinde ayrı yönetmelikler, aynı üniversitenin her fakültesinde başka bir yönetmelik, hatta aynı fakülteye değişik yıllarda girmiş öğrencileri değişik yönetmelikler uygulanmakta. Nasıl oluyor da bu kargaşalığın önüne geçilemiyor, diye düşünürken aklımıza bu kargaşalığı planlayan,bundan yararlanan bir güç mü var sorusu geliyor.

Bundan önce 1933, 1946 ve 1960 olmak üzere üç defa Üniversiteler Kanununda düzeltmeler yapılmış. Bu çeşit düzeltmeler, eklemeler, çıkarmalarla kargaşa özellikle yaratılmıştır sanki.

Bu konuya ciddi bir şekilde eğilerek gerçek bir reform yapılmasının gereğini en iyi kavramış olanlar yüksek öğrenim gençliğidir. Bunu sağlayacak en büyük itici güç ise yine yüksek öğrenim gençliğidir. Bu reforma karşı duracak birçok engel vardır. Yüksek öğrenim reformuna engel teşkil eden nedenlerden biri de ,üniversite öğretim üyelerinin çıkarları bakımından ikiye ayrılmış olmalarıdır. Bilindiği gibi bir kısım öğretim üyelerinin bilim dalladı üniversite dışında ayrıca bir meslekle uğraşmalarına elverişli değildir. Diğer bir kısım öğretim üyelerinin kendi bilim dalları üniversite dışında geçerli ve gelir getirici bir meslekle uğraşmaya elverişlidir. Yüksek öğrenim kurumlarının bu derece kargaşalık içinde bulunmasının nedenlerinden biri işte bu çıkarları birbirine denk ve uygun olmayan öğretim üyeleridir.

Tüm yüksek öğrenimin, ülke çıkarları doğrultusunda, üretime dönük, planlı, özerk, dünya gerçekleriyle bağdaşır biçimde yapılabilmesi için gerekli reformların yapılmasını sağlamak, bu doğrultuda mücadele etmek her yurtseverin görevidir. Ancak bunun en ağır yükünün yüksek öğrenim gençliğinin omuzlarında bulunduğu gerçeğini bilerek onların yanında olduğumuzu ve bize düşecek görevleri yapmaya hazır olduğumuzu bir kere daha tekrarlarız.

seçmeler

Yüksel Birdal

İHBAR ETMİŞ AMA MUHBİR DEĞİLMİŞ

Kıbrıs harekatının en heyecanlı günlerindemüstehcen neşriyat peşine düşen Adalet Bakanı Şevket Kazan, şimdi de TV'de gösterilen "Soylu Yabani" filmini müstehcen bularak soruşturma açmış. Dünyanın pekçok ülkesinde önemli bir belgesel film olarak gösterilen Soylu Yabani'nin bizde yasaklandığını duyunca, Adalet Bakanı'mızın "müstehcen"i tanımlamasını hatırladık.

"Bir resim, bir hat, bir yazı eğer bedii zevk veriyorsa o bir sanat eseridir. Ama bütün bunlar şehevi duyguları şiddetle kamçılıyorsa müstehcendir."

"Herhalde Sayın Bakanımızın şehevi duyguları şiddetle kamçılanmış olacak ki bu filmi müstehcen buldu" diye düşünürken, Bakanımızın bir açıklaması yayınlandı ve yanıldığımızı anladık.

Meğer filmi Sayın Kazan görmemiş bile. Kontenjan Senatörü Hüsamettin Çelebi:

"Siz nasıl Adalet Bakanısınız? Böyle müstehcen filmleri televizyonda nasıl gösterebiliyorsunuz?" diyerek sitemde bulunmuş da, onun için soruşturma açılmışmış.

Daha sohra, pek sayın Kontenjan Senatörümüz Bakan'a telefon ettiğini ama "muhbir" olmadığını açıkladı. Böylece konu arap saçına döndü ve Soylu Yabani filminin kimin "şehevi duygularını şiddetle kamçıladığı" bugüne kadar henüz anlaşılamadı...

HALKIN TEMEL İHTİYAÇLARI

"Seferde" temelde ihtiyaçları karşılamaları nedeniyle "personeli cephe hizmetlerinin dışında" tutulan kuruluşlar vardır.

Bu ayrıcalıktan yararlanıp, savaş halin de personelinin askere alınmaması için 572 özel sektör firmasının ismi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından diğer Bakanların onayına sunulmuş.

Montajcılar, yabancılarla ortak iş yapan aracılar yanında oyuncakçı ve gazozcu firmaların da bulunduğu HALKIN TEMEL İHTİYAÇLARINI üreten firmaların ayrıcalıktan yararlanmasını bazı CHP'li bakanlar önlemiş.

Bu firmaların bazılarının MSP'nin yayın organı gazeteye ilan vermeleri ve de MSP'li olarak tanınmaları dolayısıyla "seferde" halka hizmet etmelerini engellemek, halkı oyuncak ve gazozsuz bırakmak doğru olur mu?

NEŞELİ BAŞKAN ADAYI

Öğrenimini ortaokul üçüncü sınıfa kadar sürdürebilmiş, "Bataklı Damın Kızı Aysel" filminde kaval çalarak "artizlik" bile yapmış, çiftçilik ve ticaretten sonra nasibini politikada aramaya karar vermiş olan "neşeli milletvekili" Unat Demir AP Genel Başkanlığına adaylığını koymuştu.

AP'de "yenileşme" hareketinin ortaya çıkardığıbu yakışıklı milletvekili, ANKA Ajansı muhabirine şöyle anlatmıştı:

"Biz sermayeden yana bir partiyiz.Önce sosyal adalet, sonra kalkınma olmaz... Mücadele eşit şartlar altında yapılmıyor. Kimse beni havaalanında karşılayıp kongre salonlarına götürmüyor. Salona girince ilgilenen olmuyor."

Daha sonra da Genel Başkan Adayı olarak çıktığı kürsüde "rakibi" Demirel'e methiyeler düzmüş, "Büyük Süleyman"adlı şiirini okumuş ve sözlerini:

"Yeter oğlum Süleyman, dön anana" diye bitirmişti.

Ah yakışıklı Unat Demir ah! ..

"Muhteşem Süleyman" lehine adaylıktan çekilmeyip AP genel başkanı olsan ne güzel olacaktı. Sayende "sosyal adaletsiz kalkınma" programlarınızı da ne güzel görmüş olacaktık...

MİLLİYETÇİ (!) SAĞ

İkili anlaşmalar ve NATO vasıtasıyla bağımlı olduğumuz halde kendilerinden izin almadan haşhaş ektiğimiz ve Kıbrıs'a çıkarma yaptığımız için ABD Kongresi Türkiye'ye askeri yardımı kesmeye karar verdi.

"Vatan, millet, Sakarya" diye başlayıp, milliyetçiliği kimseye bırakmayan sağcı partilerimiz var ya, bunlardan bir tanesinin bile:

"İç işlerimize burnunu sokma" dediğini duydunuz mu?

Başkanları Ford bile:

"Bu karar Türkiye'nin iç işlerine karışma sayılır" derken, dut yemiş bülbül gibi susan sağcılarımız kimin "milliyetçi" sidir acaba?

KONUT SORUNU VE KONUT POLİTİKALARI ÜZERİNE (4)

III.C. 3- KONUT ÜRETİMİ VE TEKNOLOJİ SEÇİMİNE İLİŞKİN ÖNERİLER:

Bugünkü koşullar sürdükçe tahmin edilen konut ihtiyacını karşılamak olanak dışıdır ve sosyo-ekonomik yapının mekana yansıması giderek ağırlığını arttıracaktır.

Teknik ve sosyal alt yapı ile belediye hizmetlerini bugün elinde tutan devlet,konut üretimi görevini de yüklenmeli,piyasa mekanizmasını denetleyerek ağırlığını duyuran bir politika izlemelidir.

Geçiş döneminde küçük kentlerde ve büyük kentlerin mevcut yerleşme alanlarında küçük üretici eliyle konut üretiminin devam etmesi kaçınılmazdır,fakat bu üretim kesin bir kamu denetimi altında yapılmalıdır.

Konut sorununa yaklaşımda, ekonomi sağlama, arazi kullanma ve konut yerleşim ilişkileri açısından devlet eli ile toplu konut inşaatı kaçınılmazdır. Sosyal konut yalnızca yoksul ve dar gelirliler için inşa edilecek bir barınma birimi olmayıp,çağdaş, endüstrileşmiş toplumların konut tipidir. Toplu konut yapımında sosyal konut barınma birimleri için esas alınmalıdır. Bu nedenle sosyal konut bütün toplum sınıf ve tabakaları için geçerli kılınmalı ve lüks konut üretimi önlenmelidir. Toplu sosyal konut standartları,ülke koşulları, konut ihtiyacı ve değişimi gözönünde tutularak yeni baştan ve farklı bir biçimde saptanmalıdır. Böylece bugün ayrılabilen yatırım payları ile daha çok konut birimi üretme olanakları doğacaktır.

Hızla artan konut ihtiyacı küçük üretim ve geri yapı teknikleri ile karşılanamaz duruma gelmiştir. Bu nedenle konut üretim teknolojisinin ülke koşulları ve çıkarları ön planda tutularak saptanması için araştırmalar, -yöntem, teknik, istihdam,malzeme vb.- en kısa zamanda başlatılmalıdır.

Teknoloji saptanması paralelinde, yapı üretiminde gerekli insangücünün (işçisinden mühendisine kadar) nitelik ve niceliğinin saptanması, bunların yetiştirilmesi için eğitim ve öğrenim düzeninin yeniden gözden geçirilmesi, bu insangücünün -her kademe ve her uzmanlık dalı için- çalışma alanlarının, görev, yetki ve sorumluluklarının teknik ve yasal tanımlarının yapılması zorunludur. Ancak, her halükarda yetiştirilmiş insan gücünden gereğince yararlanabilmek için yapı üretiminde çalışanların -işçisinden, mühendis ve mimarına varıncaya kadar- sendikal örgütler bünyesinde toplanması sağlanmalıdır. Yapı üretiminde çalışanlar, bu örgütler aracılığıyla,bu üretimin parçası oldukları halk kitlleleri yararına yönlendirilmesinde önemli bir rol oynayabileceklerdir.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Dönemi sonunda 750 bini bulacak olan yapı işçilerinin nitelikli hale getirilmeşi için yapı sektörüne istihdam sorununu çözme aracı olarak bakmaktan vazgeçilmeli, bu alandaki iş gücünün sürekliliği sağlanmalıdır. Sendikal örgütlenme bu sorunun çözümünde tek çare olarak kabul edilmelidir.Kendi insan gücümüzden yararlanmamızı engelleyen, teknik elemanlarımızı işsizliğe ve ücret düşüklüğüne iten, ana kararlarda uluslararası tekellerin çıkarlarını gözeten yabancı teknik hizmet ithaline son verilmelidir.

III. C.4- ORGANİZASYON VE KAYNAK KULLANIMINA İLİŞKİN ÖNERİLER:

Yukarıda sıralanan önerilere ait politikaların yürütülebilmesi için konut sorunuy la ilgili kuruluşların bütünlük içinde yeniden örgütlenmesi ve finansman kaynaklarının kullanma şekillerinin yeniden düzenlenmesi gereği vardır. Kalkınma,istihdam ve kaynak kullanma politikaları açısından mali yeti düşük, daha iyi nitelikli, daha fazla konut üretimi için yapı endüstrisinin geliştirilmesi ve yapı sürecinin devletleştirilmesi zorunludur.

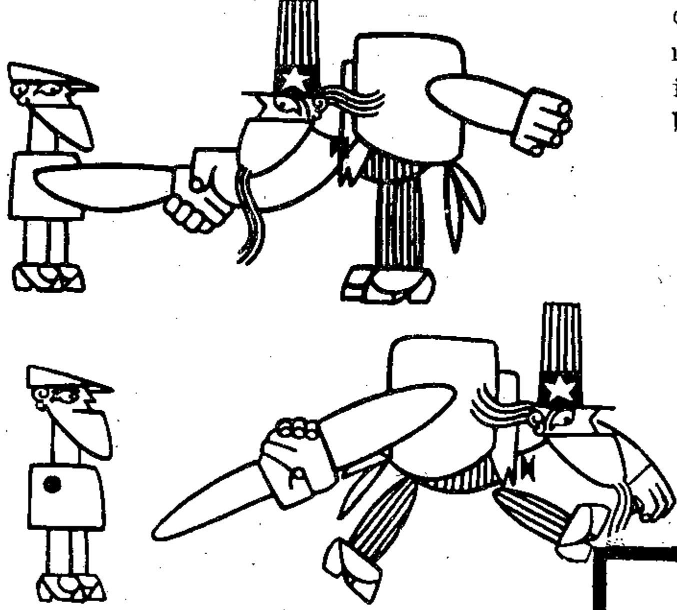
Yerli ve yabancı tekellerce toplu konut üretimi konut sorununu çözemez ve böyle bir iddiaları olmadığı da bilinmektedir. Bu girişimciler piyasayı ellerine geçirdiğinde fiyatları çıkarlarına göre ayarlamak,daima orta ve yüksek gelir gruplarına göre konut üretmek, bunların tasarruflarının tamamını ezmek yoluna gideceklerdir. Böylece inşaat sektöründeki küçük üretici kesim kısa zamanda tasfiye edilecek, yapı üretimimiz giderek yabancı tekellerin denetimine girecektir.

Bu nedenle yerli ve yabancı tekellerin, toplu konut üretimi alanındaki girişimleri, kesin olarak engellenmelidir.

"Şehir gelişme projeleri" adı altında, Dünya Bankası aracılığı ile büyük kentlerimizin ulaşım, altyapı ve konut sorunları na el atan ve yatırım projeleri için zemin hazırlattırmakta olan yabancı tekellerin girişimleri zaman kaybetmeden önlenmeli, ve bunlara olanak veren "anlaşma"lar iptal edilmelidir.

Bütün sosyal güvenlik fonları tek merkez de toplanmalı, devletin konut yatırımları ile ilgili ilişkisi kurulması ve bütünlük içinde, konut yatırımlarına dönüştürülmesi için etkili bir kurum oluşturulmalıdır. Adı geçen fonların birikimini sağlayan toplum kesimleri bu kurumun yönetiminde söz sahibi olmalıdır.

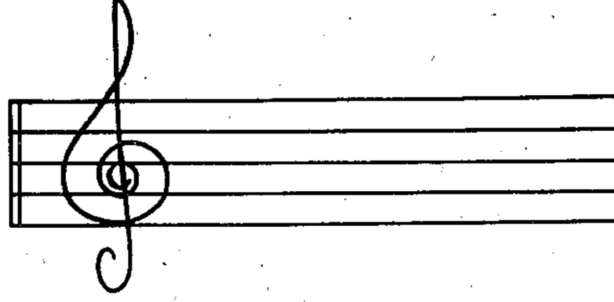
"VATAN, MİLLET, SAKARYA" VE YALÇIN ÇETİN

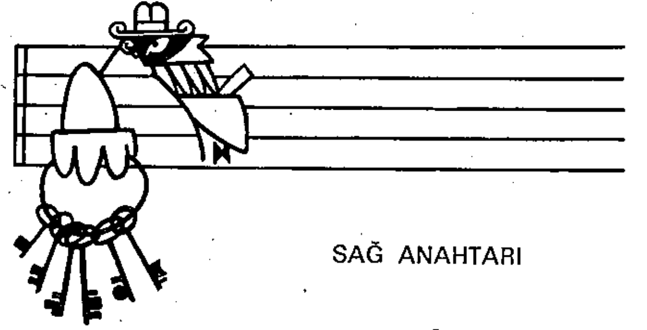
Yalçın Çetin, espride ve özdeki evrenselliği, çizgide halkının kültürüyle başarıyla bir araya getiren bir sanatçımızdır. 1934 İstanbul doğumludur. Bir süre Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğrenim görmüştür. Ve 1947'den beri karikatürleri yayınlanmaktadır. Doğan Kardeş, Medet, Hergün, Hafta dergilerinde raslıyoruz Yalçın Çetin'in ilk çalışmalarına. Daha sonra Akbaba, Taş dergileriyle Tan, Ulus ve Tanin gazeteleri Yalçın Çetin'in karikatürlerini okurlarına sunuyor. Ant Dergisi'nde çıkan Yalçın Çetin imzalı karikatürler ise karikatürün sınıfsal bir mücadele aracı olarak kullanılışının seçkin örnekleridir. Çeşitli sendika gazete ve dergilerinde de bu yönü ağır basan karikatürlerine raslıyoruz Yalçın Çetin'in. Ünlü sanatçımız karikatür dalında Gazeteciler Cemiyeti'nin 1959 ve 1960 ödüllerini kazanmıştır.

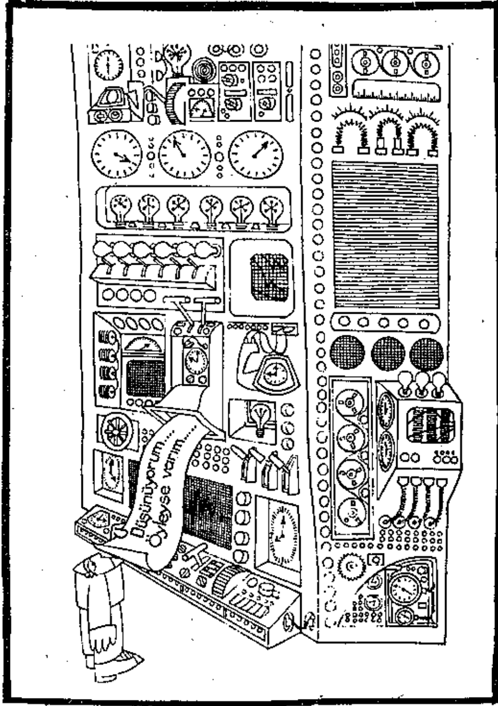
Karikatürüne, Karagöz'ün çizgi yapısından esinlenerek getirdiği özgün grafik uygulaması "Yalçın Çetin Çizgisi"ne ilk bakışta ayırdedilen özellikler kazandırmıştır.

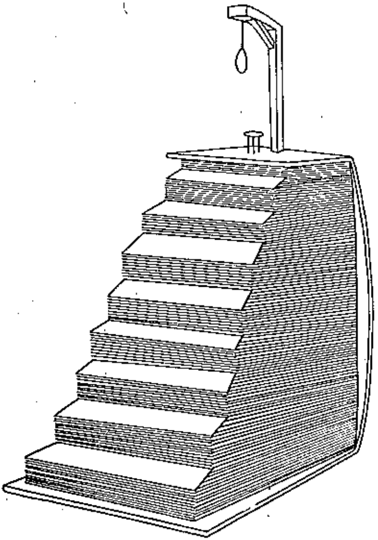
Sanatçımızın başarılı olduğu bir başka alan da çizgi-film dalıdır. Yaptığı filmler İspanya ve Fransa'da gösterilmiştir.

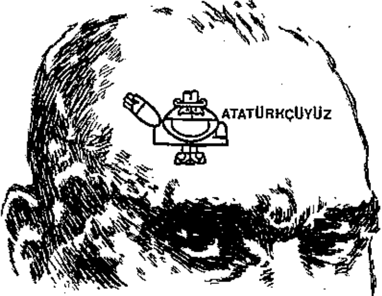
Bu sayfamızda Yalçın Çetin'in "Vatan, Millet, Sakarya" adıyla Cem Yayınları arasında çıkan albümünden seçtiğimiz karikatürleri sunuyoruz.

SOL ANAHTARI

SAĞ ANAHTARI

ALNIMIN KARA YAZISI

HER AY BİR KİTAP

İZMİR-AYDIN/LONDRA

Ersin Kaya

Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi/İnceleme /Osman Kurmuş/Bilim Yayınları/272 sayfa 20 lira

Zamanın İstanbul Büyükelçisi İngiliz Lordu Stratford de Redcliffe Alsancak İstasyonu'nun temel atma töreninde yaptığı konuşmada şöyle diyor:

"Bu demiryolunun,sanayi ürünlerimizin Türkiye'ye girişini kolaylaştıracak faydalı bir sermaye yatırımı olacağını umuyoruz. Hepinizin bildiği gibi Türkiye'nin yeniden canlandırılmasında Avrupa'nın her zamankinden daha çok çıkarı vardır. Batı uygarlığı Levant kapılarına geldi dayandı.Şimdiye kadar geçmeyi pek başaramadığımız bu kapılar ardına kadar açılmazsa, kendi çıkarlarımız doğrultusunda, zor kullanarak bu kapıları açacak ve isteklerimizi kabul ettirecek güce, hatta daha fazlasına sahip olduğumuzu herkesin bilmesini isterim."

"Türkiye'nin damarlarına yeni ve taze kan aşılayacak olan bu demiryolu gibi ürel ken girişimleri desteklemek Hükümetimizin en başta gelen görevleri arasındadır."

Emperyalizmin geri bıraktırılmış ülkelere hangi nedenlerle girdiklerini bir emperyalizm sözcüsünden işitiyoruz bu kez. Ülkemizin batılı tekeller tarafından sömürüldüğünü, emperyalizmin geleceğimiz üzerine ipotek koyduğunu savunan yurtsever aydınlara "sömürü edebiyatı yapıyor" diyen çevrelerin herhalde bu sözlere verecek cevapları olmasa gerektir. "Dış yardım","kredi","hür dünyanın ekonomik kalkınması" klişelerinin gerçekte neyin paravanası olduğunu bu İngiliz elçisinden öğrenmelidir yurttaşlarımız.

Üretilen malların satılması için pazarlar aranacak, müşteri ülkelerin başındaki yöneticiler ayarlanabilirse ikili anlaşmalarla , hem de yardımsever, dost, müttefik görüntüsü ardında pazara girilecektir. Bu tercih edilen biçimdir elbette. Ama bu yöntemi uygulama olanağı bulunamayabilir. O zaman kullanılacak yol "zor kullanmaktır." Lord böyle diyor. Ve yeryüzünde birçok kez Lord'u haklı çıkaran örnekler gerçekleşmiştir.

İngiliz Büyükelçisinin demiryoluna yatırım yapışlarına gösterdiği neden de tutarlı, kendi açısından. Mal satmak için ulaşım sistemi gereklidir. Yol gereklidir. Yıllar sonra 1970'ler Türkiye'sinde Süleyman Demirel'in İngiliz Lordunu doğruladığına da tanık olduk. Boğaziçi Köprüsü aynı amaca uygun yatırımlardandı. Ortadoğu'ya kadar genişleyen bir pazarı, karayolundan Avrupa'ya açıyordu. "Köprü yerine fabrika kurun, köye okul köye su götürün" diyenlere Demirel'in karşılığı " bana krediyi köprü yapmak için veriyorlar, okul için su için değil" olmuştu.

Orhan Kurmuş'un İngiltere'de, yabancı arşivlerden yararlanarak yaptığı bir çalışmanın ürünü " Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi". Yazar Türkiye'de 1960 sonrasında emperyalizm üzerine söylenen ve yazılanlarda emperyalizmin "yıkıcı" yanına ağırlık verildiği, oysa emperyalizmin geri ülkelerde bir de yapıcı çalışması olduğu, buna göre Türkiye'de madenciliğin, sanayinin ve tarımda kapitalizmin batıya bağlı olarak sistemleştirildiği tezinden hareket ediyor. İngiliz sömürgeciliğinin niteliklerini, Osmanlılar üzerindeki İngiliz etkisini ekonomik temelden ayrılmaksızın, ayrıntılarıyla inceliyor. Kitabın son bölümünde emperyalizmin etkisi altında ekonomimizin tek yönlü gelişmesi ile bunun bizim ve İngilizler açısından sonuçlarına yer verilmiş .

Böylesine önemli bir konuyu sıkılmadan ve merakla okunacak tarzda yazmak da yazarın ekonomi konusuna hakimiyetinin bir sonucu olsa gerek......

Odalararası çalışmalar

ORTAK LOKAL AÇILDI

M.M.O.İ.K.K Ortak lokali geçen ay içinde açıldı.

İstiklal Caddesi 146 Numara Luvr Apartımanında açılan lokalde televizyonu bulunan oturma salonu, okuma ve oyun salonları vardır.

Ayrıca Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Şubeleri Koordinasyon kurulu ve TÜTED İstanbul Şubesi çalışmalarını burada yürütecektir.

SMM'LERİN ORTAK TOPLANTISI

İstanbul ili çevresinde yürütülmesine başlanacak olan ortak belge uygulamasına son şeklini vermek amacıyla Serbest Müşavir Mühendisler ve Mimarlar 4 Kasım Pazartesi günü M.M.O.İ.K.K. lokalinde toplanmışlardır.

Ortak mesleki denetimin yararları üzerinde görüş birliğine varılmıştır. Toplantıda açıklanan görüşlerin ışığı altında 14 Kasım günü serbest çalışan elektrik mühendisleri E.M.O.lokalinde bir toplantı yapacaklardır.

PANEL

KONU: TEKNİK ELEMANLARIN SENDİKALAŞMASI

KATILANLAR:

KEMAL SÜLKER,
PROF. MUAMMER AKSOY
DOÇ. ALPASLAN IŞIKLI
MAK. MÜH . FEVZİ ŞOLT

23/ KASIM / 1974 SAAT:14.00
M.M.O.İ.K.K. LOKALİ

üyelerimizden

Sayın Gülten Olut ile üyemiz Sayın Vecihi Olut'un bir oğulları dünyaya gelmiştir. Anne ve babayı kutlar, küçük Oktay Mithat'a sağlıklı, başarılı bir gelecek dileriz.

Sayın Fevziye Ural ile üye arkadaşımız Sayın Yaşar Ural 11.10.1974 günü Neslihan'ın dünyaya gelmesi ile anne ve baba olmuşlardır. Kendilerini kutlar, Neslihan'a mutlu bir yaşam dileriz.

BAŞSAĞLIĞI

Haber aldığımıza göre arkadaşımız Aykut Özdoruk annesini; Odamız Üyesi Sayın Veli Bekdemir de babasını kaybetmiş bulunmaktadırlar. Her iki üyemize başsağlığı diler acılarını paylaşırız.

AÇIKALIN ENERJİ BAKANLIĞINDAN 48 BİN LİRA TAZMİNAT ALACAK

Nuri Kodamanoğlu'nun Enerji Bakanı olduğu sırada görevinden alınan eski TPAO Genel Müdürü Ayhan Açıkalın, Danıştay kararına rağmen görevine iade edilmemesi nedeniyle idare aleyhine açtığı tazminat davasında haklı bulunarak 48 bin liralık tazminat almaya hak kazanmıştır. Bu para hazinece ödenecektir. Ancak hazinenin zamanın bakanından parayı isteme yetkisi de vardır.

Bilindiği gibi Danıştay kararı üzerine, CHP'li Enerji Bakanı Cahit Kayra Açıkalın'ı görevine yeniden almak üzere bir kararname hazırlamış ancak bu kararname de eski TPAO Genel Müdürlerinden şimdiki MSP'li Hayvancılık Bakanı Korkut Özal tarafından imzalanmadığından yürürlüğe konulamamıştır.

KORKUT ÖZAL'IN ÇİFTLİĞİ:TPAO

Korkut Özal'ın kararnameyi imzalamayış sebebi hakkında resmi bir açıklama yapılmamıştır. Bu konuda ipucu olabilecek bazı bilgiler ise gene eski TPAO Genel Müdürlerinden ve eski Enerji Bakanı İhsan Topaloğlu tarafından Cumhuriyet Senatosu'nda yapılan açıklamada bulunmaktadır.

Topaloğlu'nun açıklamasına göre Korkut Özal üç yıl 10 ay TPAO Genel Müdürlüğü yapmıştır. Bu sürenin 221 gününü 26 yurtdışı seyahat doldurmaktadır. Yeni MSP'li, eski "takunyalı" Özal'ın 3 yıl 10 ayda devletten aldığı para tutarı 1 milyon 218 bin liradır. Bu devlet memuruna devletin ödediği para ayda 28 bin lira civarındadır. Korkut Özal'ın 350'ye yakın işçişi işinden çıkartmak için devlete ödettiği tazminat ise 12 milyon 600 bin liradır.

Korkut Özal'ın genel müdürlüğe dönmesini istemediği Ayhan Açıkalın'ın ULUSAL KAYNAKLAR KONGRESİ'ne sunduğu tebliğin özetini öbür sütunlarımızda bulacaksınız.

KONUT SORUNU ve KONUT POLİTİKALARI ÜZERİNE(4)

Konut, endüstrinin gelişmesine yardımcı bir sosyal altyapı sorunu olarak kabul edilmeli, bütün endüstriyel kuruluşların konut fonuna katkısı sağlanmalıdır.

İmar, yasa ve yönetmelikleri toplu sosyal konutun iç ve dış işlevsel ilişkilerine olanak verecek esneklikte değiştirilmelidir.

III.C. 5- KONUT SORUNU İÇİNDE GECEKONDU OLGUSU

Gecekondu olgusu konut sorununun ayrılmaz bir parçasıdır ve ondan bağımsız olarak incelenebilme olasılığı yoktur. Gecekondu olgusu bir uyum ve tampon mekanizmasıdır. Ortadan kalkması için onu meydana getiren değişkenlerin -yani, gerçek anlamda endüstrileşememe ve onun sonucu olarak sahte kentleşme ve gelir dağılımındaki adaletsizliğin- ortadan kalkması gerekir.

Devamlı ve güvenli iş bulamayan halk kitleleri tek sosyal güvenceyi "gecekondu" da bulmaktadırlar. Bu nedenle, bu kişilere daha iyi bir konut ve çevre sağlanıncaya kadar kendi buldukları çözüm yolunun geçerliliği kabul edilmelidir.

Gecekondunun, halkın kendi olanaklarıyla gerçekleştirdiği, içinde yaşandığı sürece inşaatı devam eden, büyüyen, yenileşen bir konut tipi ve üretim süreci olduğu bilinmeli, bu sorunun yalnızca görüntüsünü düzeltecek dış karışmalarla çözülemeyeceği kabul edilmeli ve devlet aracılığıyla gecekondu ıslahı, yenilenmesi ve benzeri yollardan vaz geçilmelidir.

Gecekondulara yasal geçerlik kazandırılmalı, seçim dönemlerinde baskı ve çıkar aracı olarak kullanılmalarına son verilmelidir. Gecekondular içinde oturanlara daha iyi bir konut sağlanmadıkça yıkılmamalı, ama gecekondulara tapu dağıtımı yoluna hiç bir şekilde ve nedenle gidilmemelidir.

Gelişmiş, gelişmekte olan ve gelecekte gelişecek olan gecekondu alanları için benimsenecek olumlu politika, bu alanların düzenlenebilmesini sağlayacak gerçekçi planlama yaklaşımlarının belirlenmesi ve bu alanlarda yaşayan ve yaşayacak toplum kesimlerinin sağlıklı yaşama koşullarına kavuşturulması olmalıdır.

IV. SONUÇ:

Burada yapılmaya çalışılan değerlendirme ve öneriler, konut konusunda ülkedeki mevcut sosyal gelişmeyle çelişmeyecek, tam tersine ona katkıda bulunacak şekilde ve özellikle köklü bir sosyal sistem değişikliği sonunda getirilebilecek çözümler için hazırlayıcı olmak amacıyla izlenmesi gereken politika üzerinde yaygın bir tartışmayı başlatmayı amaçlamaktadır. Ülkede, bugün için izlenmesi gereken konut politikaları üzerinde konu ile ilgili tüm kuruluşların konut ihtiyacı giderilemeyen tüm halk kesimlerinin katılacağı bir tartışma ortamının yaratılması, en azından sorunun nedenleri ve gerçek çözümünün ön koşulları üzerindeki doğru görüşlerin yaygınlaşmasına varayacaktır.

AYDINLIĞA DOĞRU

T.M.M.O.B. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ ADINA SAHİBİ: YÜKSEL BİRDAL/SORUMLU YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ: ERSİN KAYA/YAZIŞMA ADRESİ: EMO İSTANBUL ŞUBESİ CUMHURİYET CAD. 283 KAT 2 HARBİYE İSTANBUL/TELEFON: 48 13 13/ SAYISI 100 KURUŞ/YILLIK ABONESİ 10 T.L./ EMO ÜYELERİNE ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR/AYLIK,MESLEKİ YAYIN ORGANIDIR BASKI KARACA OFSET/ İLAN FİYATI: CM2 5 T.L. SON BASKI TARİHİ: 21 KASIM 1974